Gemeente Amsterdam

Bezoekadres
Amstel 1
1011 PN Amsterdam

Postbus 202
1000 AE Amsterdam
Telefoon 14 020
amsterdam.nl

Retouradres: Postbus 202, 1000 AE Amsterdam

Aan de leden van de raadscommissie Algemene Zaken

| | |
|---|---|
| Datum | 31 januari 2020 |
| Ons kenmerk | |
| Uw kenmerk | |
| Behandeld door | [redacted] - OOV |
| Kopie aan | |
| Bijlagen | Bijlage deel 1: Verkenning creëren vergunde werkplekken buiten de Wallen/Singelgebied<br>Bijlage deel 2: Juridische en financiele consequenties sluiten ramen (//ligt ter inzage bij de griffie//)<br>Bijlage deel 3: Aanvullende maatregelen verbetering positie sekswerkers |
| Onderwerp | Eerste uitwerking toezeggingen in het kader van de scenario's raamprostitutie Wallen/Singelgebied |

Geachte leden van de raadscommissie,

Tijdens de commissie AZ van 17 oktober 2019 hebben wij gesproken over de toekomst van de raamprostitutie in het Wallen/ Singelgebied. In die commissie heb ik u een aantal toezeggingen gedaan waar ik in deze brief graag opvolging aan geef.

Ik blik in dat kader graag kort terug op het debat van 17 oktober. Ten eerste werd in het debat duidelijk dat er in uw commissie breed draagvlak is voor het creëren van meer vergunde werkplekken buiten de Wallen en het Singelgebied. Als voorbeeld werd hierbij een prostitutiehotel genoemd. Ik heb een eerste stap gezet voor een brede verkenning naar vorm, omvang, randvoorwaarden en locatie van nieuwe werkplekken. In deze brief beschrijf ik de resultaten van deze stap.

In de discussie ging het ten tweede over de variabele 'meer of minder ramen op de Wallen/Singelgebied'. Ik constateerde geen breed draagvlak voor de optie 'meer ramen' in de gebieden. Deze variabele werk ik daarom op dit moment niet verder uit. Ook voor de variabele 'minder ramen' in het gebied constateerde ik geen breed draagvlak. Bij de bespreking van deze

variabele kwamen echter vragen naar voren over de consequenties van een eventueel besluit tot vermindering van het aantal ramen. Ik wil u graag, om de discussie over de toekomst van de raamprostitutie in de binnenstad beter te kunnen voeren, informeren over de juridische en financiële consequenties van het sluiten van ramen. Hierbij ga ik ook in op de consequenties van sluiten voor de positie van de sekswerker.

Ten derde bespraken we andere mogelijkheden voor het verder versterken van de positie van de sekswerker in brede zin, dus niet alleen in de raamprostitutie. In deze brief zet ik een aantal concrete mogelijkheden en denkrichtingen voor maatregelen op een rij.

Deze brief kunt u zien als een eerste aanzet tot uitwerking van nieuwe werkplekken en nieuwe beleidsmaatregelen. Aan de hand hiervan wil ik twee dingen met u bespreken: 1. of we zo op de juiste weg zijn en 2. wat er verder nodig is om recht te doen aan alle drie de uitgangspunten (betere mensenrechten, minder ondermijning en minder overlast door drukte).

[redacted]

Samen met de stad en met u wil ik toewerken naar een duurzame oplossingsrichting voor de geconstateerde problemen in de twee gebieden. Dit proces kost tijd en op korte termijn kunnen we hiervan geen grote veranderingen verwachten op de Wallen en in het Singelgebied. Zoals u weet treffen we, met name op de Wallen, ook korte termijn maatregelen. Over de stand van zaken van deze maatregelen en aanvullende maatregelen informeer ik u per brief // CHECK [redacted].

Hieronder geef ik een korte beschrijving van de drie punten, in de bijlagen vind u de verdere uitwerking.

1. **Verkenning creëren vergunde werkplekken buiten de Wallen**

Tijdens het eerste debat is zoals gezegd geen directe relatie gelegd tussen het creëren van nieuwe werkplekken elders en het huidige aantal werkplekken op de Wallen en in het Singelgebied. Ik heb nu de eerste stap gezet in het schetsen van contouren van nieuwe vergunde werkplekken buiten de Wallen en het Singelgebied. Daartoe is op ambtelijk niveau gesproken met stakeholders (sekswerkers en ondernemers) en ketenpartners (politie, Openbaar Ministerie, Vergunningen Toezicht en Handhaving (VTH), zorgpartijen), informatie opgehaald bij andere steden die met een soortgelijk proces bezig zijn (Utrecht[1] en Den Haag[2]), we keken naar voorbeelden in het buitenland en hebben ook gebruik gemaakt van bestaande rapporten zoals die van onze verkenner Ivar Schreurs en de Nationaal Rapporteur Mensenhandel.

In bijlage 1 vindt u de bevindingen. Het is nog te vroeg om nu richtinggevende besluiten te nemen, daarvoor komen we graag bij u terug als we de stappen in de volgende fasen hebben gezet:

*Fase 1: behoefte & mogelijkheden*

[1] Creëren nieuwe vergunde werkplekken: het Nieuwe Zandpad.
[2] Verplaatsen alle raambordelen Doublet- en Geleenstraat naar een nieuwe inrichting op de Sporendriehoek.

- Verdieping van de quickscan onder sekswerkers in de onvergunde branche naar behoefte aan vergunde werkplekken. Daarbij kijken we ook naar soort werkplekken, omvang, huurprijzen etc. We maken onderscheid tussen behoefte onder mannelijke, vrouwelijke en transsekswerkers.
- Quickscan naar wensen van klanten (via online platforms).
- Bezoek en analyse praktijk in Haarlem, Leeuwarden, Antwerpen, Keulen en Hamburg[3].

*Fase 2: schetsen contouren*
- Uitwerken gewenste vorm en omvang met het oog op randvoorwaarden.
- Uitwerken gewenste exploitatiemodel(len).
- Eerste marktconsultatie: zijn er partijen die willen ontwikkelen en partijen die willen exploiteren? Wat zijn hun ideeën en globale uitgangspunten hierbij? Welke rol wil de gemeente hierin spelen?
- Quickscan door Ruimte & Duurzaamheid (R&D) naar geschikte locaties.

*Fase 3: toetsen en uitwerken contouren*
- Uitwerken businesscase gemeente.
- Voorbereiden besluitvorming.

Bij alle stappen betrekken we ketenpartners en stakeholders (politie, OM, zorgpartijen, sekswerkers en ondernemers) en alle betrokkenen binnen de gemeente (onder andere Zorg, VTH, Economie, Grond & Ontwikkeling (G&O), Vastgoed, R&D). Uitgangspunt vanaf de start van dit project is dat we streven naar een zo breed mogelijk draagvlak in de stad.

//invoegen wanneer we de commissie informeren. Bijvoorbeeld na elke fase:
- Fase 1 gereed: mei
- Fase 2 gereed: juli
- Fase 3 gereed: november//

Met opmerkingen [EPv2]: [redacted]

**2. Juridische en financiële consequenties sluiten ramen**

Het sluiten van ramen heeft consequenties voor sekswerkers die op dit moment achter die ramen werken en ook zijn er juridische en financiële consequenties.

*Consequenties positie sekswerkers*

Als werkplekken zouden verdwijnen op de Wallen en in het Singelgebied dan betekent dat een grote verandering voor sekswerkers die daar nu werken. In grote getalen hebben deze sekswerkers zich uitgesproken dat zij niet van de hun bekende plek willen vertrekken, niet alleen vanwege de inkomsten, maar ook vanwege de door hen ervaren hoge veiligheidsgraad en de sociale structuur. Uit gesprekken met sekswerkers en de eerdere verkenning op de Wallen en in het Singelgebied[4] komen indicaties dat bij vermindering van het aantal ramen op de Wallen/Singel een deel van de sekswerkers mogelijk in andere steden zal gaan werken achter het raam (raamsekswerkers geven aan het liefst achter het raam te werken), een deel

[3] In de verkenning tot nu toe zijn deze steden naar voren gekomen door de verschillende keuzes die daar zijn gemaakt. De opgedane ervaringen zijn waardevol voor onze verkenning.
[4] Ivar Schreurs, zomer 2019.

zal mogelijk in de onvergunde branche gaan werken en mogelijk zal een – heel klein - deel stoppen met sekswerk. De veiligheid van sekswerkers in de onvergunde branche is over het algemeen minder goed geborgd, dus is het waarschijnlijk dat de positie van een aantal sekswerkers dat kiest om onvergund te gaan werken achteruit gaat bij sluiting.

*Juridische en financiële consequenties*
De juridische en financiële consequenties zijn strategisch gevoelig vanwege lopende procedures en de eventuele toekomstige onderhandelingspositie van de gemeente. Deze kunnen we daardoor niet openbaar maken. Bijlage 2 ligt voor raadsleden vertrouwelijk ter inzage bij de griffie.

**3. Maatregelen ter versterking positie sekswerker**

De positie van de sekswerker staat centraal binnen de discussie over prostitutie. De belangrijkste doelstellingen van het Amsterdamse prostitutiebeleid zijn de sekswerker in staat te stellen om zo veilig mogelijk te kunnen werken en misstanden en mensenhandel te voorkomen en aan te pakken. Tijdens de commissie AZ heb ik toegezegd u te informeren welke aanvullende maatregelen mogelijk zijn om de positie en werkomstandigheden van sekswerkers te verbeteren. Een aantal maatregelen zijn we al aan het onderzoeken. In bijlage 3 van deze brief geef ik een overzicht. Het gaat daarbij uitdrukkelijk niet alleen om de positie van sekswerkers achter de ramen op de Wallen en het Singelgebied, maar om sekswerkers ongeacht de locatie en of zij al dan niet vergund werken. Ook bericht ik u via deze brief over de pilot ‘gordijnen dicht’ en de pilot ‘melden misstanden’.

*Huidige prostitutiebeleid*
Het Amsterdamse prostitutiebeleid bestaat in zeer grote lijnen uit de volgende onderdelen:

- Een vergunningenstelsel voor ramen, clubs en escortbureaus;
- Toezicht en controle op die vergunningen vanuit gemeente in samenwerking met politie;
- Controles op het onvergunde circuit (zoals controles op thuiswerken, onvergunde escort, massagesalons etc.) door gemeente en politie;
- Aanpak mensenhandel in een breed samenwerkingsverband van ketenpartners;
- Zorg en ondersteuning voor sekswerkers/inzet op empowerment sekswerkers (zowel in het vergunde als het onvergunde circuit bieden we zorg aan. De gemeente subsidieert specialistische hulpverlening aan sekswerkers, zo zijn onder andere maatschappelijk werk, hulp bij gezondheid, veldwerk, juridische ondersteuning en cursussen beschikbaar.

Voor een uitgebreidere omschrijving van het prostitutiebeleid verwijs ik u graag naar de Monitor Prostitutie (zie dagmail d.d. ..). Bij deze monitor hoort een ‘Samenvatting Monitor & Knelpunten’. Daarin zijn de belangrijkste knelpunten beschreven binnen het huidige prostitutiebeleid:

- Behoefte aan betere naleving vergunningen/verbeteren toezicht en handhaving (zie hierna pilot ‘melden misstanden’).
- Behoefte aan meer inzet op misstanden/aanpak mensenhandel: de gemeente zet samen met de ketenpartners in op het voorkomen en aanpakken van misstanden en mensenhandel. Slechts een klein deel van misstanden/mensenhandel lijkt in beeld te komen, ondertussen daalt de aangiftebereidheid en wordt het spectrum van soorten

uitbuiting steeds veelzijdiger. Er spelen belemmeringen in capaciteit, instrumentarium en privacyregelgeving.

- Privacyregelgeving geeft beperkingen voor de wijze waarop toezicht, handhaving, aanpak misstanden en mensenhandel optimaal kan worden vormgegeven.
- Aanpak drukte en overlast op de Wallen: ongewenst gedrag wordt op dit moment onvoldoende aangepakt. Onder meer: ongewenst fotograferen/filmen, overlast drank- en drugsgebruik/handel.
- Groei onvergunde sector: de onvergunde sector groeit. Tegelijkertijd is de capaciteit voor controles op het onvergunde circuit beperkt.
- Rol van woningbemiddelaars.
- Aanpak misstanden in massagesalons: er is onvoldoende grip op deze branche. Gezocht wordt naar betere onderzoeks- en controlemogelijkheden.
- Illegale escort: controle is zeer arbeidsintensief en er is een onvoldoende juridisch instrumentarium. Gezocht wordt, mede gelet op het concept Wetsvoorstel regulering sekswerk, naar betere onderzoeks- en controlemogelijkheden.
- Toegang tot zakelijke dienstverlening: de prostitutiebranche ervaart belemmeringen in de toegang tot het zakelijk dienstverkeer.
- Empowerment/zorg: de onvergunde sector groeit waardoor de bereikbaarheid van sekswerkers kleiner wordt, de zorgpartners moeten daarom meer investeren in de bereikbaarheid van sekswerkers en worden hierdoor extra belast.

Met opmerkingen [redacted]

In bijlage 3 bij deze brief wordt een aantal concrete maatregelen en acties beschreven in het kader van bovenstaande knelpunten.

opmerkingen [FF4]: [redacted]

*Pilot melden misstanden*
Afgelopen zomer is de gemeente de pilot 'melden misstanden' gestart om te onderzoeken of het mogelijk is tot meer en betere meldingen te komen indien op een andere manier met de exploitanten wordt samengewerkt. Zie in dit kader ook de 'Samenvatting Monitor Prostitutie'. Onderdeel van de pilot was een periodiek overleg tussen gemeente, OM, politie en alle exploitanten. Tijdens die gesprekken vertellen exploitanten over hun ervaringen en kunnen zij vragen stellen over het melden van signalen misstanden. Begin 2020 wordt de pilot geëvalueerd met de ketenpartners en de branche.

**EVT De belangrijkste opbrengsten op dit moment zijn: ...(hier invoegen, indien mogelijk!, de opbrengsten die we al wél kunnen noemen en relevant zijn bij de maatregelen die we in bijlage 3 noemen)

Met opmerkingen [EPv5] [redacted]

*Pilot 'gordijnen dicht'*
Op // is de gemeente de pilot 'gordijnen dicht' gestart. Tijdens deze pilot is het (na indiening van een daartoe strekkend bedrijfsplan dat door de gemeente wordt getoetst op de aspecten toezicht en veiligheid) niet toegestaan om overdag de klanten van achter het raam te werven: de gordijnen blijven gesloten. In plaats daarvan kan de sekswerker klanten ontvangen die via internet zijn geworven (waarbij er ook per uur een raam kan worden gehuurd). Gebleken is dat uitsluitend bij My Red Light animo bestond voor deelname aan deze pilot. Doel van de pilot is ook te onderzoeken of het toezicht en veiligheid in voldoende mate kan worden vormgegeven. My Red Light heeft een aantal bedrijfsplannen ingediend en heeft in november akkoord

gekregen om de pilot te starten, onder de strikte voorwaarde dat voldoende toezicht ook in de praktijk mogelijk blijkt. De pilot wordt in maart 2020 geëvalueerd.

Met opmerkingen [FF7] [redacted]

*Wetsvoorstel Wet regulering sekswerk (Wrs): privacyregelgeving en thuiswerken*
Bij de vormgeving en implementatie van prostitutiebeleid speelt de landelijke wetgeving een belangrijke rol. Zo zorgt de privacyregelgeving voor (grote) beperkingen voor de wijze waarop toezicht en handhaving, het bestrijden van misstanden en mensenhandel in vergunde en onvergunde circuit kan worden vormgegeven. Op dit moment kan het huidige beleid hierdoor niet optimaal worden uitgevoerd. Op 15 oktober 2019 is de Wet regulering sekswerk (Wrs) in consultatie gegaan, waarin een wettelijke grondslag voor een aantal vormen van gegevensverwerking wordt geboden. Het wetsvoorstel lost echter niet alle problemen op en het is goed mogelijk dat de invoering van een Wrs nog geruime tijd op zich laat wachten. Dat betekent dat tot die tijd de belemmeringen vanuit privacyregelgeving blijven bestaan.
In de Wrs staat ook een landelijke regeling voor een vergunningplicht voor individuele sekswerkers, met een verplichte intake bij de gemeente. Daarmee wordt het werken vanuit onder meer de eigen woning door zelfstandige sekswerkers vergund. Op dit moment is bedrijfsmatig thuiswerken vanuit de eigen woning niet toegestaan in de gemeente Amsterdam.
Bij het vormgeven van nieuwe maatregelen en de handhaafbaarheid daarvan moet rekening worden gehouden met ontwikkelingen in de landelijke regelgeving. Momenteel is het nog onduidelijk of en op welke termijn deze wet ingevoerd wordt[5].

opmerkingen [FF8]: [redacted]

//Hier nog opnemen wat we nu gaan doen/ wat de volgende stappen zijn/ de planning is, zie ook deel 1.//

Wij vertrouwen er op u op deze wijze voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet, het college van burgemeester en wethouders,

Femke Halsema
Burgemeester

Peter Teesink
Gemeentesecretaris

[5] Voor de volledigheid: de gemeente Amsterdam heeft samen met Utrecht, Den Haag, Rotterdam en Groningen gereageerd op de consultatie; u bent hierover geïnformeerd in de dagmail van 11 december.